

PROCES-VERBAL

nr. 29

*al ședinței din 15 noiembrie 2024, cu începere de la ora 14:00,
a Consiliului de supraveghere și dezvoltare (CSD) al furnizorului
public național de servicii media Compania „Teleradio-Moldova”*

La ședința Consiliului de supraveghere și dezvoltare au participat:

Arcadie Gherasim, președinte CSD

Irina Mațenko, membră CSD

Corneliu Popovici, membru CSD

Loretta Handrabura, membră CSD

Maria Șleahtițchi, membră CSD

Aurelian Dănilă, membru CSD

Sergiu Stanciu, membru CSD

Invitați:

Andrei Zapșa, director general adjunct (dezvoltare)

Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune)

Ședința este prezidată de **Președintele CSD, Arcadie Gherasim**. Dânsul anunță că ședința este deliberativă (în absența Dlui Sergiu Stanciu care urmează să se alăture pe parcurs) și supune votului ordinea de zi:

ORDINEA DE ZI:

- 1. Cu privire la pluralismul de opinii în emisiunile de actualități și analiză de la Moldova 1.*
- 2. Cu privire la audiențele emisiunilor produse la Moldova 1 și Moldova 2 în 10 luni ale anului 2024.*
- 3. Diverse.*

S-a votat: „PENTRU” (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Corneliu Popovici, Maria Șleahtițchi, Irina Mațenko, Aurelian Dănilă,)

1. Cu privire la pluralismul de opinii în emisiunile de actualități și analiză de la Moldova 1.

DI Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune), a prezentat analiza privind pluralismul de opinii în emisiunile Moldova 1. În campania electorală, postul a respectat principiile de echitate și imparțialitate, conform rapoartelor Consiliului Audiovizualului, înregistrând o singură amendă tehnică. Transmiterea în direct a 68 de ședințe parlamentare, între 1-10 noiembrie, a demonstrat deschiderea către toate opiniile politice, iar emisiunile „Bună seara” și „Scanner” au oferit platforme de dialog. Postul a reflectat sprijinul european al Moldovei, inclusiv prin reportaje despre vizitele oficialilor străini și interviuri cu președinți din țările baltice.

De asemenea, a subliniat succesul noilor programe și avantajul audienței „Mesager” față de concurență, confirmând calitatea și relevanța jurnalistică a postului public.

DI Corneliu Popovici, membru CSD a menționat criticile din partea unor politicieni și foști demnitari de stat la adresa televiziunii Moldova 1.

DI Corneliu Durnescu a clarificat că, în perioada 20 septembrie - 4 noiembrie, în cadrul dezbaterilor electorale, toți candidații și partidele au fost invitați, însă unii dintre cei care acuză lipsa de acces nu au participat. El a subliniat că televiziunea reflectă evenimentele și invită actorii politici în mod imparțial, atunci când există subiecte relevante.

DI Corneliu Popovici a adăugat că știrile reflectă evenimente concrete, nu doar activitatea unui politician sau partid. Dacă politicienii consideră că evenimentele lor nu sunt acoperite, aceștia pot face adresări oficiale către televiziune.

Dna Loretta Handrabura, membră CSD, a subliniat că majoritatea criticilor vizează emisiunile „Bună seara” și „Scanner”, unde unii politicieni doresc să fie prezenți în discuții. Ea a sugerat că ar fi util să se analizeze posibilitatea includerii acestora, mai ales atunci când se dezbate subiecte de interes național, pentru a oferi o platformă echilibrată liderilor și partidelor parlamentare.

Dna Maria Șleahțișchi, membră CSD, a observat că, conform raportului prezentat, o formațiune politică are un timp de emisie semnificativ mai mare comparativ cu altele și a sugerat că acest lucru ar putea influența percepția publicului, chiar dacă majoritatea știrilor sunt negative.

DI Corneliu Durnescu a explicat că timpul cronometrat reflectă volumul de evenimente raportate, nu o preferință editorială. Formațiunea respectivă a generat mai multe știri din cauza unor evenimente precum dosare penale și rețineri. A subliniat că Moldova 1 relatează obiectiv despre evenimente, fără a favoriza formațiuni politice.

DI Corneliu Popovici a exprimat nemulțumiri cu privire la discuțiile care au avut loc după dezbaterile electorale, difuzate de televiziunea națională. El a remarcat că au fost invitați jurnaliști independenți care au manifestat o atitudine preconcepută și un partizanat politic evident. Cu rare excepții, opiniile expuse erau neutre sau documentate. Popovici a criticat practica de a analiza declarațiile unui politician în absența acestuia, considerând-o paradoxală și dăunătoare imaginii instituției.

DI Corneliu Durnescu a explicat că formatul utilizat este inspirat din practicile americane. Conform acestui model, un fragment din declarațiile politicianului este analizat de jurnaliști documentați, care explică și argumentează dacă informația este falsă. El a subliniat că acest format a fost un experiment pe care îl consideră reușit, dar care nu a fost difuzat pe post, ci doar publicat în mediul online.

Președintele CSD, DI Arcadie Gherasim a menționat că a considerat dezbaterile cu participarea candidatului Maia Sandu și a jurnaliștilor de la diferite posturi drept „cea mai bună dezbateră” de la noi. El a apreciat că toate întrebările au fost relevante și bine formulate, incluzând atât întrebări de verificare, cât și de confruntare.

Suplimentar, **DI Arcadie Gherasim** a intervenit cu o recomandare, subliniind că atunci când problemele sunt discutate public, în Parlament sau în mass-media, este important să fie chemate persoanele care pot oferi soluții. Astfel, ar trebui să participe atât reprezentanți ai puterii, cât și ai opoziției, pentru a dezbate soluțiile, implicând astfel toate forțele cu viziuni diferite în identificarea acestora.

Cu privire la respectarea pluralismului de opinie TV Moldova 1, **Președintele CSD, DI Arcadie Gherasim**, a supus votului decizia.

- 1. Se aproba raportul privind respectarea echilibrului politic în programele de actualități de la TV Moldova 1 pe parcursul anului 2024 prezentat de DI Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune). (Anexa 1).*
- 2. Se recomandă Dlui Corneliu Durnescu să asigure respectarea pluralismului politic de opinii în emisiunile de analiză și dezbateri de la TV Moldova 1.*

S-a votat: „PENTRU” – 6 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Corneliu Popovici, Maria Șleahțișchi, Irina Mațenko, Aurelian Dănilă)

- 2. Cu privire la audiențele emisiunilor produse la Moldova 1 și Moldova 2 în 10 luni ale anului 2024.*

DI Andrei Zapșa, director general adjunct (dezvoltare) a relatat că, conform unui studiu realizat de TRM și BBC, consumul media în Republica Moldova, cu o populație de 1,9 milioane de persoane peste 18 ani, arată o tendință clară de creștere a

utilizării internetului și rețelelor sociale, care depășesc televiziunea clasică. Totuși, televiziunea rămâne principala sursă de informare, cu 67% din public preferând acest canal, urmată de rețelele sociale (43%). Audiența canalelor și platformelor Teleradio Moldova este interesată în principal de știri (60%), filme (55%), muzică și concerte (34%) și emisiuni de divertisment (23%). În ceea ce privește tipologia publicului, 33% caută informații, 18% sunt atrași de senzații, iar 21% preferă emisiuni de relaxare.

Referitor la programele de știri, cele mai urmărite subiecte sunt prognoza meteo (45%), știrile politice (41%) și situația războiului din Ucraina (29%). Moldova 1 rămâne cel mai cunoscut post TV, 86% dintre respondenți fiind familiarizați cu acesta, iar 53% îl vizionează cel puțin o dată pe săptămână. Televizorul este în special preferat de persoanele de vârstă înaintată, cei de 66 de ani și peste având cea mai mare pondere în audiență. Audiența rurală domină la Moldova 1, cu 77%, iar în ceea ce privește viziunile politice, 36% dintre respondenți au o viziune puternic pro-europeană, iar 38% sunt pro-ruși, profilul audienței Moldova 1 fiind în concordanță cu aceste date. Cel mai cunoscut program de știri rămâne „Mesagerul” (58%), urmat de știrile ProTV Chișinău (55%) și TV8 (46%).

La capitolul radio, **DI Andrei Zapșa** a menționat că măsurarea audienței Radio Moldova este mai dificilă, deoarece nu se realizează de obicei studii specifice. Totuși, Radio Moldova ocupă locul trei în preferințe și gradul de cunoaștere, fiind devansat de Radio Plai și Radio Noroc.

DI Andrei Zapșa a deschis prezentarea audienței menționând că materialul pregătit este rezultatul unei selecții riguroase, având în vedere că raportul detaliat despre audiența posturilor Moldova 1 și Moldova 2 pentru primele 10 luni ale anului 2024 însumează 1446 de pagini. În cadrul ședinței a fost prezentată o privire de ansamblu asupra audienței pentru emisiuni selectate, precum „Bună dimineața”, „În contextul”, „Mesager”, „Live Studio”, „Tribut”, „Aplauze la scenă deschisă”, „Zi de bine”, „Prin muzică în Europa”, „Bună seara” și „Pământ și oameni” precum și audiența de pe Web-site și rețele sociale.

Dna Irina Mațenko, membră CSD, a solicitat concretizări cu privire la „Mesager”, iar **DI Corneliu Durnescu** a explicat că emisiunea, difuzată la ora 21:00, se diferențiază de concurenții de la TV8 (ora 19:00) și Pro TV (ora 20:00) prin conținutul său distinct. Acesta a subliniat că principalul aspect este fidelitatea și încrederea telespectatorilor față de „Mesager”, mai importantă decât procentajele sau cifrele de audiență.

DI Corneliu Popovici a întrebat despre emisiunile difuzate pe Moldova 2 și rating-ul acestora, dorind să afle dacă s-au realizat studii sau evaluări de audiență pentru aceste emisiuni.

Dl Andrei Zapșa a menționat că unele spectacole, precum cele de la Teatrul Eminescu sau Teatrul Luceafărul, pot genera peste 6000 de privitori în medie, în timp ce altele atrag mai puțin, media fiind în jur de 4000 de vizionări.

Dl Corneliu Popovici a remarcat că măsurătorile de audiență sunt folosite și pentru a sprijini vânzarea de reclame și creșterea veniturilor. El a întrebat cum sunt utilizate aceste date, având în vedere rating-urile ridicate și procentajele semnificative ale unor emisiuni.

Dl Andrei Zapșa a explicat că emisiunile bine consolidate, precum „Bună dimineața” și „Live Studio”, sunt prioritare în propunerile către agenții economici pentru colaborări. Aceste emisiuni, datorită identității lor puternice, atrag parteneriate comerciale mai costisitoare comparativ cu cele mai puțin consolidate ca imagine.

Dl Corneliu Durnescu a menționat că, dacă este nevoie, va fi pregătit un raport de publicitate cu cifre și exemple concrete, inclusiv un calcul privind veniturile generate de fiecare emisiune.

Dl Corneliu Popovici a subliniat că, deși emisiunile sunt postate pe YouTube, există riscul ca aceste canale externe să fie închise, blocate sau să își schimbe politica. El a sugerat ca emisiunile să fie distribuite și pe canale proprii, pentru a evita pierderea audienței și a recomandat dezvoltarea propriilor site-uri pentru a controla mai bine distribuția conținutului.

Dna Loretta Handrabura a cerut să se ia în considerare o campanie de promovare mai intensă, menționând că emisiunile, inclusiv cele pentru copii și cele de divertisment, sunt foarte utile, dar nu sunt suficient de cunoscute.

Dl. Arcadie Gherasim a constatat evoluția pozitivă a unor poziții printre care „Newsroom” și „Arena Sportivă”, care au avut o creștere semnificativă. Totodată, și-a expus îngrijorarea față de emisiunile cu audiență foarte scăzută, de doar 0,3%. A subliniat necesitatea identificării premiselor care cauzează stagnarea acestor emisiuni, având în vedere că acestea nu sunt emisiuni de nișă. De asemenea, a menționat că e necesar să găsim soluții împreună cu cei care realizează emisiunile pentru a le face mai captivante și atractive. Scopul este de a identifica unde se pierde teren și unde ar trebui să investim resursele.

Președintele CSD, dl Arcadie Gherasim, a supus votului decizia.

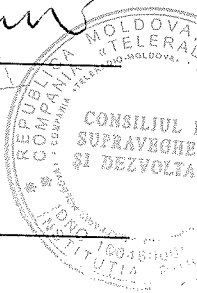

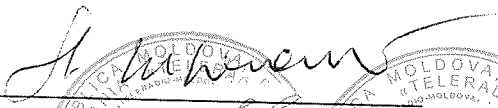
S-a decis:

1. *Se aprobă raportul privind audiențele emisiunilor produse la Moldova 1 și Moldova 2 în 10 luni ale anului 2024, prezentat de Dl Andrei Zapșa, director general adjunct (dezvoltare).*

2. *Se recomandă Dlui Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune) să evalueze premisele care generează o audiență scăzută a unor emisiuni TV, să identifice soluții pentru a spori randamentul produsului TV de la Moldova 1 și să prezinte o notă informativă Consiliului de supraveghere și dezvoltare până la 1 martie 2025.*

S-a votat: „PENTRU” – 7 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Corneliu Popovici, Maria Șleahtițchi, Irina Mațenko, Aurelian Dănilă, Sergiu Stanciu)

Președintele ședinței,
Arcadie Gherasim

Secretarul CSD,
Sergiu Stanciu